

ASOCIACE STROJNÍCH INŽENÝRŮ

Bulletin Asociace strojních inženýrů vydává pro své členy
Adresa: ASI, Technická 4, 166 07, Praha 6
www.asicr.cz

*Předsednictvo slavnostního zasedání
zleva Ing. Zbožínek, Doc. Hanus, Ing. Daněk*

*Prof. Havlíček přebírá medaili na zasedání
hlavního výboru 18.5.2011*

**„Mravnost dnes znamená do velké míry mravnost
politickou. Nedělejme rozdíl mezi politikou a mravností.“**

Masaryk Tomáš Garrigue

OBSAH

<i>Ing. Václav Daněk, CSc.</i>	
Úvodem	5
Projev Ing. Radomíra Zbožíňka na zahájení slavnostního zasedání A.S.I. 12.4.2011	6
<i>Doc. Ing. Daniel Hanus, CSC., EUR ING, AFAIAA</i>	
Dvacet uplynulých a dvacet příštích let	7
<i>Prof. Ing. Stanislav Holý, CSc.</i>	
Jak jsme začínali	10
Předávání medailí na slavnostním zasedání 12.4. v Praze	12
Oslavy Jubilea v klubu Brno	22
Ohlasy na oslavy	24
Zákaznické dny TAJMAC-ZPS představily špičkové stroje pro hi-tech obory	25
 SPOLEČENSKÁ KRONIKA ČLENŮ ASI	
Ing. Karel Engliš, EURIng sedmdesátníkem	26

Redakční rada

Toto číslo Bulletinu připravil redakční kolektiv klubu Praha.
Doc. Ing. Daniel Hanus, Ing. Václav Daněk, Ing. Josef Vondráček,
fota ze zasedání Silvia Lešikarová

Úvodem

*Ing. Václav Daněk, CSc.
tajemník hlavního výboru ASI*

Vážení kolegové a kolegyně, toto mimořádné číslo Bulletinu ASI je věnováno převážně oslavám 20ti letého výročí založení naší Asociace strojních inženýrů ČR. Oslavili jsme ho na Slavnostním zasedání 12. dubna t.r., v konferenčním sále Strojní fakulty ČVUT v Praze, další oslavy proběhly v některých klubech ASI. Na tomto zasedání bylo uděleno šedesát medailí Leonarda da Vinci, které ASI ke svému 20. výročí vydala. Byly uděleny za zásluhy a činnost v ASI i za spolupráci s námi. Mezi odměněnými jsou představitelé klubů, členové hlavního výboru, senátoři ASI, rektori a děkani vysokých škol, generální ředitelé spolupracujících organizací. Předávání medailí prováděli: předseda výboru doc. Hanus s prezidentem ASI Ing. Zbožíčkem a komentář ke každé osobnosti jsem uváděl při vyvolávání jednotlivých oceněných.

V úvodu zasedání vystoupili s krátkými projevy a pozdravy šéfredaktor Technického týdeníku Ing. Baltus, zmínění pánové Zbožínek a Hanus a děkan hostitelské fakulty prof. Hrdlička. Všichni se zamýšleli nad významem strojírenství a strojírenské inteligence v naší zemi a přáli Asociaci mnoho dalších úspěchů. Slavnosti se zúčastnili i zástupci slovenské Asociace, SASI, neboť oni byli ve federálním státě spoluzakladateli ASI. V průběhu jednání pozdravil účastníky předseda SASI prof. Tolnay z bratislavské techniky a dále Ing. Grégr, první předseda senátu ASI. Za slovenskou delegaci byl dále přítomni: prof. Nohel.

Medaile jsme na návrh výboru a klubů udělili in memoriam i zesnulým osobnostem a předali je nejbližším příbuzným. Byli jsme rádi, že jsme medaili pro zakladatele ASI prof. Hanzla, mohli předat jeho manželce, panu prof. Slavíkovi - prvnímu předsedovi brněnského klubu pak jeho dceři Ing. Kloknerové. Za nemocného prof. Lišku, dalšího ze zakladatelů ASI převzala ocenění dcera MUDr. Bernášková. Chtěl bych poděkovat těm, kteří se nejvíce zasloužili

o zajištění krásných medailí – Ing. Zbožínkovi a doc. Hanusovi. Na slavnosti jsme zorganizovali fotografování všech oceněných. Provedla ho fotografa paní Sylvie Lešikarová, takže i díky ní můžeme dnes publikovat záběry z předávání. Jsou zveřejněny v následujících stránkách a také na webové stránce ASI: www.asicr.cz.

Po ukončení formální části slavnosti následoval malý raut ve vedlejší místnosti, který také přispěl k řadě osobních setkání. Řada oceněných se ze slavnosti omluvila z naléhavých pracovních důvodů, tak např. panu rektoru ČVUT prof. Havlíčkovi jsme medaili mohli předat na zasedání výboru, podobně část ocenění předával brněnský klub na VUT v Brně. Celkem bylo schváleno hlavním výborem ocenění pro 101 osobností, včetně zahraničních. Úplný seznam všech oceněných je uveden na našem webu.

V tomto bulletinu také uveřejňujeme významné příspěvky k jubileu – proslov prezidenta ASI Ing. Zbožíka při zahájení slavnosti, vzpomínku na zakládání ASI prvního předsedy hlavního výboru prof. Holého a stať současného předsedy doc. Hanuse. Samozřejmě, že vyjadřují osobitý pohled autorů a nemusí být zcela konzistentní. Budování ASI také nebylo jednoduché.

Projev Ing. Radomíra Zbožínka na zahájení slavnostního zasedání A.S.I. 12.4.2011

Vážené dámy a pánové, vážení hosté, ve druhém století našeho letopočtu si římský císař a filosof Marcus Aurélius poznamenal tuto myšlenku:

„Když něco děláš, dělej to s vědomím, že přispíváš blahu lidstva. Vykonávej svou práci ne jako hlupák, ani jako bys chtěl dojít obdivu, ale přičiňuj se o něco a zdržuj se něčeho podle toho, jak to uznává společenský zřetel ...“

Nevím, zda měl na mysli tvrdou práci, kterou vykonávají lidé v potu tváře odnepaměti, či tu lidskou činnost, která mění svět. Ale ať děláme cokoliv, měli bychom tento společenský zřetel vždy respektovat.

Znám mnoho lidí, kterým tento přístup není cizí a to právě dnes, kdy se mnozí uchylují pouze k penězům a osobnímu prospěchu jako k jediným hodnotovým kritériím.

Mnoho takových lidí jsem také poznal v Asociaci strojních inženýrů a dokonce si troufám tvrdit, že její členové v dostatečné míře naplňují tuto výzvu, jejímž výsledkem není chamtivost, ale snaha prostřednictvím nezištné práce získat svobodu, svobodu k naplnění ještě vyšších cílů, svobodu pro vzdělání, účast na nových poznatcích vědy a výzkumu, jednoduše řečeno svobodu k účasti na pokroku.

Asociace strojních inženýrů (ASI) byla založena v roce 1991 jako stavovské sdružení především strojních inženýrů, když selhaly snahy o vzkríšení původního a tradičního inženýrského spolku SIA, zrušeného a nenávratně vyvlastněného příchodem minulého režimu. O vznik ASI se nejvýznamněji zasloužil tehdejší rektor ČVUT prof. Hanzl, který jí též poskytl na strojní fakultě útočiště, prof. Ing. Holý, CSc. a Ing. Daněk, CSc.

Činnost Asociace je založena na aktivitách jednotlivých klubů, které mají vlastní právní subjektivitu a které vznikly při vysokých školách, výzkumných a projekčních ústavech i výrobních závodech. Jsou to kluby při VUT Brno, ESIS Brno při Ústavu fyziky materiálů AV ČR, Škoda Plzeň, kluby Pardubice a Čes-

ká Třebová při Dopravní fakultě JP Univerzity Pardubice, VÚHU Most a FS ČVUT Praha. Činnost ASI je řízena výkonným výborem a koordinována Senátem, složeným z 35 představitelů významných českých podniků.

Kluby pořádají jednak akce domácí a jednak akce s mezinárodním přesahem. K těm prvním patří např. pravidelná měsíční technická setkání v Praze a Brně s veřejně přístupnými přednáškami, každoroční konference nejprve „Vnitřní aerodynamika lopatkových strojů“ v Praze a následně „Parní turbíny a turbostroje“ v Plzni, každoroční konference TECHMAT v Pardubicích, seminář „Poruchy strojů a jejich prevence – 2006“ a další odborné semináře i tématické exkurze. K mezinárodním akcím patří samostatně nebo v součinnosti s dalšími organizacemi uspořádaná např. tři významná mezinárodní Symposia Danubia-Adria (Experimental Methods in Solid Mechanics, 1993, 2000, 2008), mezinárodní konference SmiRT 17 (Structure Mechanics in Reactor Technology, 2003), 5. evropská konference Turbomachinery-Fluid Mechanics and Thermodynamics, 2003, 17. evropská lomová konference Brno'08 a mezinárodní konference „Současné problémy v kolejových vozidlech 2009“.

Významným počinem bylo vytvoření Normativně-technické dokumentace pro jaderné energetická zařízení, schválené SÚJB, ITI i zahraničním auditem, která byla výsledkem práce širší skupiny odborníků vedených prof. Vejvodou. Tato norma je obdobou ASME CODE a po rozpadu RVHP zaplnila závaznou mezeru.

Asociace vydává pravidelně třikrát ročně svůj časopis „Bulletin A.S.I.“, který dostávají všichni členové. Kromě toho má Asociace svoje webové stránky (asicr.cz), kde jsou umístěny aktuální informace.

Strojirenství je v České republice a Evropské Unii významným a strategickým odvětvím hospodářství. V Unii činí obrat tohoto odvětví několik stovek miliard eur a je dosahován ve

více než 130 000 podniků, které vyvázejí třetinu své produkce. Strojrenství a elektrotechnický průmysl zaměstnává v Unii přes 4 miliony vysoce kvalifikovaných pracovníků a vykazuje se významnou přidanou hodnotou. Je významně spojen s nejvyšším stupněm poznání v technických a exaktních vědách.

Bez strojrenství by byl náš život ochuzen o:

- automobily
- letadla
- kolejová vozidla
- motory
- lodě

- lékařské přístroje
- prostředky kosmického průmyslu
- nástroje všeho druhu
- domácí spotřebiče
- výrobní stroje a všech dalších věcí, které jsou součástí civilizační úrovně každé společnosti

A jestliže k jejímu zvyšování přispívá naše inženýrská činnost, je to pak tím nejlepším naplněním oné myšlenky, o které jsem se zmínil v úvodu svého příspěvku.

Přeji A.S.I. mnoho dalších úspěšných roků, jejíž členům hodně štěstí a zdraví v osobním životě.

Dvacet uplynulých a dvacet příchů let

*Doc. Ing. Daniel Hanus, CSC., EUR ING, AFAIAA
předseda hlavního výboru A.S.I.*

Letos v dubnu jsme si připomněli dvacáté výročí založení ASI ČR, jakožto občanského sdružení inženýrů a techniků, působících v oblasti strojního inženýrství a v oborech souvisejících.

Byla to příležitost ohlédnout se za uplynulým časem, bilancovat, zavzpomínat, a zvláště pak poděkovat velikému počtu obětavých členů asociace a také řadě partnerů a partnerských organizací, kteří a které přispěli významně k rozvoji naší asociace. Pro ocenění zásluh o naši asociaci jsme vydali nádhernou pamětní medaili, nesoucí jméno geniálního inženýra, vědce a umělce, Leonarda da Vinci. Tuto medaili umělecky skvěle ztvárnil renomovaný medailér a sochař, pan Zbyněk Fojtů, s jehož unikátními díly se můžeme mimo jiné setkat i na medailích vydávaných českou národní bankou, přičemž vlastní technologické provedení bronzové ražené medaile bylo provedeno špičkovou technologií partnerského strojrenského podniku. Medaile tak symbolizuje spojení špičkového inženýrského díla a vrcholného umění.

Moje vzpomínka na začátky naší asociace je spojena s mým kolegou a přítelem, panem profesorem Ing. Stanislavem Hanzlem, CSC., se kterým jsem měl po sametové revoluci možnost kratší dobu spolupracovat a také s ním diskutovat potřebu nezávislé, stavovské

inženýrské organizace v naší zemi, podobně SIA, tedy renesance inženýrské komory, hájící zájmy inženýrů a pečující o jejich profesní kompetenci a celoživotní profesní rozvoj. Panu profesorovi Hanzlovi se ve spolupráci s dalšími kolegy z celého dřívějšího Československa zdařilo již rok po revoluci Asociaci strojních inženýrů založit jako celostátně působící dobrovolné, nepolitické profesní občanské sdružení inženýrů a techniků. Prof. Hanzl se svými spolupracovníky a kolegy založil asociaci strojních inženýrů s vizí, že bude v dalším přijata oficiálními místy státu nejen jako reprezentant inženýrské profese v Československu, hájící zájmy inženýrů, ale zejména jako garant kvality a profesní kompetence inženýrů v celém spektru jejich odborného působení v dané oblasti strojního inženýrství a oborech souvisejících. Cílem tedy bylo ustavit opět inženýrskou komoru, na stejných principech jako jsou inženýrské komory působící historicky v téměř všech vyspělých zemích Evropy a světa, jako například sousední rakouský Österreichische Ingenieur- und Architekten - Verein ÖIAV, inaugurovaný již v roce 1848 samotným císařem Franzem Josefem, německý Verein Deutsche Ingenieure VDI založený v roce 1856 v Harzu, a od nás nejvíce vzdálený portugalský Ordem dos Engenheiros, založený až v roce 1936. Spolek inženýrů a architektů SIA v Království

českém, na jehož slavné tradice naše A.S.I. ČR navazuje, je ve společnosti slavných ecropských inženýrských komor jejich důstojným partnerem a to nejen jako reprezentant inženýrů Českých zemí monarchie, které byly ve své době ekonomickým motorem celé monarchie a které vytvářely téměř 80% celkové průmyslové produkce, ale rovněž i rokem svého založení, 1865. Je velice škoda, že porevoluční politika v naší zemi a její politická reprezentace naprosto nechápaly význam inženýrů a inženýrské profese jakožto hlavní faktor ekonomické prosperity státu. Naše snahy o ustavení a právní uznání inženýrské komory navazující na předválečný stav, zahrnující širokou oblast oborů, nebyly bohužel naplněny.

A.S.I. byla původně založena v rámci porevolučního Československa s celo-federální působností. Po jeho rozdělení Československa v roce 1993 došlo i k rozdělení A.S.I. na dvě národní asociace a sice slovenskou SASI a českou A.S.I. ČR. Obě sesterské organizace udržují i nadále vztahy kolegiální a přátelské spolupráce.

Významným rysem A.S.I. je její úzké propojení s průmyslovou sférou a to prostřednictvím Senátu a také úzká spolupráce s technickými univerzitami. A.S.I. je členem nejvýznamnějších průmyslových asociací a svazů České republiky, konkrétně Svazu průmyslu a dopravy ČR, Asociace inovačního podnikání ČR a Svazu strojírenské technologie. Prostřednictvím těchto vztahů získává aktuální informace o vývoji v oblasti průmyslu, vědeckého výzkumu, informace o stavu vývoje průmyslových produktů a jejich inovací v České republice.

A.S.I. se stala v průběhu uplynulých dvaceti let mluvčím především strojních inženýrů v České republice a působí nyní prostřednictvím svých klubů celostátně v řadě regionů České republiky. Její odborné aktivity jsou zaměřeny především na pořádání vysoce hodnotných vědeckých konferencí a seminářů národního i mezinárodního měřítka, organizovanými jednotlivými kluby, organizaci odborných exkurzí, návštěv strojírenských veletrhů a průmyslových výstav doma i v zahraničí a v neposlední řadě i na pořádání velmi oblíbených a tradičních odborných přednášek a besed v rámci tak zvaných technických úterků. Velmi hodnotnou odbornou činností jsou technické expertízy a dále pak vydání vysoce hodnotné Normativně

technické dokumentace A.S.I. pro navrhování a provozování zařízení jaderných elektráren typu VVER.

Asociace zviditelňuje účinně svoji činnost vydáváním svého periodika, Bulletinu A.S.I. Vysoká odborná úroveň a přínos inženýrské práce pro rozvoj průmyslu a hospodářství v České republice doznaly vysokého ocenění, udělením Národní ceny Česká hlava panu Prof. Ing. Dr. Jaroslavu Němcovi, DrSc., Dr. h.c., a Cenu invence Česká hlava panu Prof. Ing. Miroslavu Šťastnému, DrSc, dvěma našim vynikajícím inženýrům a vědcům, členům A.S.I. Udělení vysokých ocenění za mimořádné zásluhy o rozvoj českého průmyslu v oblasti energetiky byla široce publikována a přispěla k prestiži inženýrské profese, vědy a techniky. Jsem hrdý na to, že jsem mohl tyto události osobně prožít a to mimo jiné i jako člen odborné poroty Česká hlava, která na svých jednáních hodnotí návrhy na udělení cen. Ta pak při projednávání návrhů na ocenění nominovaných kandidátů, pocházejících z různých oblastí vědy a techniky, uznala vynikající úroveň námi nominovaných kandidátů a v silné konkurenci ostatních kandidátů nakonec jednomyslně přijala moje zdůvodnění na udělení nejvyššího ocenění právě oběma uvedeným osobnostem z našich řad.

Při vzpomínání na minulá léta spolupráce a aktivit, která jsem v A.S.I. prožil díky práci na našem společném díle, bych chtěl poděkovat za možnost podílet se na činnosti A.S.I. a zejména pak za přátelství a kolegiální spolupráci s řadou vynikajících kolegů, od kterých jsem se mnohému mohl naučit.

Závěr mého krátkého vzpomínání ale nebude směřovat do minulosti, nýbrž do budoucnosti. Nazval jsem proto svůj příspěvek „dvacet uplynulých a dvacet příštích let“. V roce 2003 jsem se zúčastnil za Českou republiku příspěvkem o přínosu českého letectví k rozvoji letectví světového společně s kolegou a přítelem, panem Doc. Ing. Josefem Adamcem, CSc., oslavy významného výročí jednoho sta let prvního motorového letu na světě, provedeného bratry Wrighty v USA v roce 1903, a s ní spojené mezinárodní konference, uspořádané Americkým institutem pro letectví a astronautiku AIAA v místě působení bratří Wrightů, ve městě Dayton ve státu Ohio. Název konference zněl „Next 100 Years“. Pohled do budoucna byl tedy hlavním motivem oslavy slavné minulosti. Proto

bych teď rád rovněž obrátil pozornost, pokud se týče naší asociace k budoucnosti, tedy k vizi její činnosti v průběhu příštích 20 let.

Význam inženýrské profese pro zajištění prosperity státu je všeobecně znám. Inženýři jsou těmi činiteli, kteří realizují nové technologie v oblasti průmyslové výroby i v oblasti služeb, jsou jediní, kteří mohou utvářet po stránce hmotné nový svět, jsou to ti, kteří mohou vyřešit palčivé problémy lidstva, zajistit udržitelnou úroveň naší existence v budoucnu. V naší zemi však bohužel nezaujímají inženýři dosud odpovídající postavení.

Pro zajištění vyšší úrovně inovací je třeba dostatečného počtu vysoce kvalitních inženýrů. Nedostatek zájmu mladé generace o přírodní vědy a techniku a dlouhodobě špatná školská a vysokoškolská politika našeho státu jsou příčinami toho, že se nám nedaří udržet potřebné tempo rozvoje výzkumu, vývoje a inovací, které je nezbytné pro zajištění konkurence schopnosti a budoucí prosperity. Tomuto problému se věnovala Evropská rada a přijala již březnu roku 2000 v Lisabonu strategii, s cílem vytvořit z Evropské unie do roku 2010 „nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější ekonomiku světa založenou na znalostech, schopnou udržitelného hospodářského růstu, vytváření více kvalitních pracovních příležitostí a zachovávající sociální soudržnost“. Víme, že tato strategie selhala a Evropská unie jako celek strategii zdaleka nenaplnila, přičemž situace v České republice je podstatně horší, než odpovídá průměru Evropské unie.

S výjimkou Německa můžeme tak obdobný problém vidět v řadě zemí Evropy, která v globálním měřítku stále silně zaostává v tempu technického rozvoje za dynamickými ekonomikami Číny, Indie, Brazílie, Japonska a USA. Evropská unie, která po selhání Lisabonské strategie si začala tento problém uvědomovat, přehodnocuje v současné době původní strategii a vyhláší novou strategii EU 2020, která je zacílena na kvalitu inženýrského vzdělávání a účinný přenos inovací do průmyslu.

V současné době probíhají v Bruselu jednání speciální pracovní skupiny, jejímž úkolem je modernizovat Direktivu 2005/36EC o uznávání kvalifikací a implementovat mimo jiné i profesní kartu pro inženýry, jejíž návrh byl vypracován Evropskou federací národních inženýrských

asociací FEANI a konkrétně vyvinut německým členem FEANI, VDI. Dle rozhodnutí Evropské komise byly vybrány tři členské státy EU, a sice Německo, Itálie a Česká republika, které mají provést studii proveditelnosti a v pilotních projektech implementovat tuto profesní kartu pro inženýry. Implementační karty je pověřen Český národní výbor FEANI, který je tvořen dvěma organizacemi, a sice majoritním Českým svazem vědeckotechnických společností ČSVTS a Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ČKAIT. Jako předseda ČSVTS, který je reprezentantem České republiky ve FEANI mám pověření a odpovědnost se na tomto projektu také podílet.

Chtl bych na tomto místě při vzpomínání na minulá léta, že shodou okolností jsem ve funkci Generálního sekretáře ČNV FEANI, do které jsem byl již v roce 1995 zvolen, měl možnost navrhnout, aby se A.S.I. stala jednou ze zakládajících organizací Českého národního výboru FEANI. Členství v této evropské inženýrské organizaci však bohužel musela ASI později z finančních důvodů ukončit.

Vidím však nyní příležitost opět členství A.S.I. v ČNV FEANI obnovit a podílet se na implementaci profesní karty pro inženýry v České republice a tím získat větší zájem mládeže a studentů o studium inženýrských oborů na strojních fakultách a také o práci v asociaci.

Musíme si uvědomit, že naše budoucnost je podmíněna získáním mladé generace pro studium a práci v inženýrských profesích a také pro práci ve prospěch inženýrské profese v naší asociaci. Budoucnost naší asociace vidím v získávání mladých kolegů pro práci v asociaci, rozšiřování a sjednocování členské základny a zvyšování atraktivnosti našeho programu pro naše členy. Jednou z příležitostí pro to je i aktivní spolupráce na projektu profesní karty pro inženýry. Jako další možnost jak zajistit příliv mladých inženýrů do naší asociace vidím v iniciaci zakládání asociací absolventů strojních fakult (alumni) našich technických univerzit a vysokých škol technických a v následném připojení těchto asociací alumni k A.S.I. na podobném principu jako jsou naše kluby. Zvýšení počtu našich členů a příliv mladé krve by významně posílily naši váhu a prestiž a zajistily by lepší postavení v jednáních s vládní reprezentací a následně pak i možnost podílet se na rozhodovacích procesech řízení státu.

Jak jsme začínali

*Prof. Ing. Stanislav Holý, CSc.
první předseda výboru A.S.I.*

Letošního 12. dubna jsme si na slavnostním shromáždění připomněli 20 let od založení naší Asociace. Ale její základy byly položeny, možno říci, dávno předtím. Již počátkem ledna 1990 tři tehdejší „soukromníci z FS ČVUT v Praze“ chtěli navázat na činnost předúnorového Spolku Inženýrů a architektů SIA, který byl sice rozprášen hned po únoru 1948, ale právně snad prý existoval až do r. 1976. Tento údaj se mi dostal od účastníků setkání na jaře 1968, kdy se pod vedením prof. Nejepsy zformovala skupina pracovníků ze všech technických oborů, aby se pokusila znovuoživit SIA. Mně se dostalo cti být členem těchto setkávání, konávaných v bytě u Nejepsů na doporučení doc. Brepty a doc. Klabocho. Srpnová bratrská pomoc a následné utužení v následujícím roce ukončily tuto nadějnou etapu.

Myšlenky na založení inženýrské organizace se znovuoživila hned na začátku r. 1990, kdy příslušnou iniciativu vzal pod svou záštitu nový rektor ČVUT v Praze prof. Hanzl. Ukázalo se, že od r. 1968 nedošlo jen k časovému posunu, ale i k větší diferenciaci inženýrů podle profesí. Na základě jednání s představiteli profesí stavební a elektrotechnické, které vedli tehdejší příslušníci Fakulty strojní ČVUT doc. Liška a doc. Holý, bylo rozhodnuto pokračovat v zaměření pouze na strojaře.

A tak v průběhu druhé poloviny r. 1990 skupina, ve které byli akademik Němec, prof. Höschl, prof. Šesták, doc. Liška, doc. Holý a další, připravila podklady pro založení samostatné společnosti, které jsme chtěli dát název Svaz strojních inženýrů. Bohužel zkratka SSI byla již zadaná čilejším stavařům a tak došlo na název Asociace strojních inženýrů A.S.I. Tato organizace si dala za úkol sdružovat i některé profesně orientované skupiny pracovníků, které se oddělili mezitím od ČSVTS. Současně byli přizváni zástupci ze všech regionů tehdejšího Československa, tedy i ze Slovenska.

Přípravy vyvrcholily v ustavující schůzi Asociace strojních inženýrů dne 13. dubna 1991 na Fakultě strojní ČVUT v Praze za široké účasti z regionů (Praha, Plzeň, Liberec, Pardubice, Brno, Zlín, Ostrava, Bratislava, Žilina, Trnava a Košice). Po úvodu a pozdravných projevech Magnificence rektora ČVUT doc. Hanzly a Spectabilis děkana Fakulty strojní doc. Zuny došlo k vysvětlení písemných podkladů, které obdrželi všichni účastníci, a po jejich úpravě k hlasování o vedení A.S.I. Prezidentem byl zvolen doc. Hanzl, místopředsedy prof. Eggenberger z Košic, prof. Ondráček z Brna a doc. Liška. Dále byl schválen výkonný výbor, organizační a vědecký tajemník, komise pro mezinárodní spolupráci, přijímací a atestační komise, tiskový tajemník a pokladník. Dále pak čtyřčlenná dozorcí rada a základ Senátu, který byl a je složen především ze zástupců výrobních podniků a tehdy ještě existujících výzkumných ústavů.

Činnost A.S.I. byla a je založena na činnostech regionálních klubů podle shora uvedeného seznamu a měla podle Žádosti o přidělení IČO, předkládané Federálnímu statistickému úřadu, napomáhat rozvoji strojního inženýrství v tehdejší ČSFR, uplatnění strojních inženýrů v hospodářské, vědecké a pedagogické činnosti a zvyšovat odbornou úroveň československého strojírenství. Žádost spolu s návrhem Stanov byla podána 22. března 1991 a o tři dny později pak byla provedena registrace Ministerstvem vnitra České republiky. A.S.I. byla jako nová zařazena rozhodnutím Českého statistického úřadu ze dne 27. května 1991 mezi sdružení politických stran a církví.

Původní aktivity se někde rozběhly, někde utlumily či úplně zanikly. I složení výboru doznalo celou řadu změn. Prezidentem je dnes Ing. Radomír Zbožíněk, ve funkci předsedy Výboru A.S.I. se vystřídal prof. Holý, prof. Jan Macek, doc. Hanus, kteří měli podporu taktéž v čase trochu proměnného výboru.

Po rozdělení republiky na dva samostatné státy se rozdělila i naše Asociace. Stejně jako existují úzké vazby osobní, odborné i organizační mezi ČR a SR, existuje i úzká spolupráce mezi A.S.I. České republiky a S.A.S.I. Slovenské republiky.

A.S.I. se dostala po povědomí zahraničních pracovníků a organizací svou participací při konání řady mezinárodních konferencí a kongresů a je uznávaným partnerem řady národních inženýrských organizací v zahraničí.

Z organizace vyloženě amatérského charakteru na jejím samém počátku se stala poloprofesionální organizace se svými web stránkami a vydávající svůj čtvrtletní Bulletin. Původní Stanovy z r. 1991 byly na základě zkušeností změněny ke dni 24.11.1995. Pravidelné akce (v Praze Technická úterní odpoledne, v Brně, Plzni, Pardubicích) jsou navštěvovány jak členstvem, tak i mladými pracovníky a studenty.

Dvacetiny v životě člověka jsou startovním bodem k vrcholovým výkonům. Věřím, že i u naší Asociace tomu tak je a v budoucnu určitě bude.

Předávání medailí na slavnostním zasedání B - C 12.4. v Praze

Mgr. Jan Baltus

Ing. Lukáš Bednář

Doc. Dr. Ing. Libor Beneš

Ing. Josef Bráblík, Csc.

Ing. Karel Brož

Prof. Ing. Zdeněk Čaha, Csc.

C - D

Ing. Jiří Campr

Prof. Ing. Bohumil Culek, CSc.

Doc. Ing. Václav Cyrus, DrSc.

Ing. Ivan Čapek

Ing. Václav Daněk, CSc.

Ing. Pavel Dolanský

D - H

Ing. Rudolf Dvořák, DrSc.

Ing. Pavel Dzida

Ing. Karel Engliš EUR Ing.

Ing. Jiří Fiala

Doc. Ing. Miroslav Grégr, CSc.

Doc. Ing. Daniel Hamus, CSc., EUR Ing

H

Šárka Hanzlová (Prof. Hanzl)

Ing. Jan Havelka

Prof. Ing. Stanislav Holý, CSc.

Ing. Zdeněk Holý

Prof. Ing. Cyril Höschl, DrSc.

Prof. Ing. František Hrdlička, CSc.

J - L

Anna Janelová

Ing. Petr Kolář

Ing. František Kulovány

Ing. Jiří Kvarda

Doc. Ing. Michael Lata, Ph.D.

MUDr. Klára Bernášková (prof. Liška)

L - N

Ing. Zdeněk Liška

Ing. Jaroslav Macoun

Ing. Jiří Maštovský, CSc.

Doc. Ing. Pavel Mazal, CSc.

Ing. Jiří Michele

Prof. Ing. Jaroslav Nohel, DrSc.

P - S

Ing. Karel Páral

Prof. Ing. Františka Pešlová, Ph.D.

Prof. Ing. Antonín Pištěk, CSc.

Ing. Jiří Prokop, CSc.

Ing. Jan Rýdl

Ing. Olga Kleknerová (Prof. Slavík)

S - T

Dr. Ing. Jaroslav Synáč

Ing. Jiří Šafář, CSc.

Ing. Ivan Šebesta

Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc., FEng.

Prof. Ing. Miroslav Štátný, DrSc.

Prof. Ing. Marian Tolnay, Ph.D.

T - V

Ing. Antonín Tuček, CSc.

Ing. Olga Ubrá, Dr.Sc.

Ing. František Vdoleček, CSc.

Ing. Helena Veverková

Dr. Ing. Blanka Vlčková

Doc. Ing. Jaroslav Volčák, CSc.

V - Z

Helena Volopichová

Ing. Josef Vondráček

Ing. Zdeněk Votava

Ing. Radomír Zbožíněk

Doc. Ing. Jaromír Zelenka, CSc.

Prof. Ing. Petr Zuna, CSc., Dr.h.c.

Oslavy Jubilea v klubu Brno

Ing. František Vdoleček
A.S.I. Brno

Hlavní část oslav dvacátého výročí Asociace strojních inženýrů proběhla v Praze v prostorách FS ČVUT v úterý 12. dubna 2011, kam se sjeli zástupci jednotlivých klubů, ocenění členové i spolupracovníci a přátelé Asociace z celé republiky, stejně jako hosté ze spřítelečných organizací i Slovenské asociace strojních inženýrů z Bratislavy.

Klub Brno je druhým, početně největším klubem A.S.I. v České republice. Klub Brno byl se svou početnou členskou základnou již od počátku aktivit v březnu 1991 v čele různých aktivit celostátní struktury A.S.I. a v rámci jisté restrukturalizace, vyplývající z úprav tehdejší legislativy, byl prvním klubem, který získal v prosinci 1995 plnou právní subjektivitu a registraci (i vlastní IČO). Celá řada brněnských členů se velmi iniciativně zapojila do aktivit spojených se založením A.S.I. na přelomu let 1990/1991, takže si i náš klub připomíná především toto datum společné pro celou Asociaci.

Navíc se výbor klubu A.S.I. Brno rozhodl vedle centrálně udělovaných Medailí Leonarda da Vinci také o využití nižšího stupně ocenění v podobě Čestného uznání. V Brně působí ještě další klub A.S.I., a to klub ESIS s výraznou mezinárodní orientací.

Měsíc po oslavě v Praze, ve čtvrtek 12. května 2011 se uskutečnilo regionální slavnostní zasedání Asociace v Brně, na FSI VUT. Zde bylo předáno dalších 11 medailí Leonarda da Vinci a dalších 5 Čestných uznání A.S.I.

Slavnostní zasedání zahájil předseda klubu Brno doc. Ing. Branislav Lacko, CSc. Hlavní projev s důrazem na význam Asociace a stručnou rekapitulaci dvacetileté historie přednesl prezident A.S.I. Ing. Radomír Zbožínek. K významu a úloze strojního inženýrství hovořil děkan Fakulty strojního inženýrství VUT v Brně Prof. RNDr. Miroslav Doupovec, CSc. Po převzetí ocenění z rukou prezidenta A.S.I. se pak rozvinula delší neformální diskuse všech zúčastněných.

Právě osobní účast děkana FSI VUT v Brně a jeho slova uznání podtrhla slavnostní charakter celé akce. Prof. Doupovec a tajemník FSI Ing. Vladimír Dumek, Ph.D. byli také mezi oceněnými medailí Leonarda da Vinci. Rektor VUT Prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA se omluvil pro zaneprázdnění povinnostmi i z tohoto jednání a medaile mu bude předána dodatečně na zasedání Vědecké rady VUT. Dodatečně si již převzal svou Medaili také jeden z brněnských iniciátorů založení A.S.I., dlouholetý člen výboru brněnského klubu, stále aktivní člen, a také někdejší děkan FSI Prof. Ing. Josef Vačkář, CSc. Protože na pražském dubnovém zasedání byl Medailí Leonarda da Vinci oceněn in memoriam také zakládající dlouhodobý předseda klubu a tehdejší děkan Prof. Ing. Jaromír Slavík, CSc., lze konstatovat, že tak se za podporu a spolupráci dostalo tohoto ocenění všem třem brněnským děkanům, kteří se za dvacetiletou historii A.S.I. vystřídali v této funkci a podporovali její činnost v rámci fakulty i celého VUT.

Mezi oceněnými byli i současní předsedové obou brněnských klubů doc. Ing. Branislav Lacko, CSc. a Prof. RNDr. Jaroslav Pokluda, CSc. i další aktivní členové a funkcionáři A.S.I. Velmi kladně lze hodnotit delší a zcela neformální diskusi, která nastínila jak potřeby a směry další činnosti, tak také přispěla ke sblížení obou brněnských klubů i přes výrazná specifika činnosti klubu ESIS. K celé akci se ještě podrobněji vrátíme v podzimním čísle Bulletinu, který připravuje náš brněnský klub.

Prof. RNDr. Miroslav Doupovec, CSc.

Prof. RNDr. Jaroslav Pokluda, CSc.

Doc. Ing. Branislav Lacko, CSc.

Ohlasy na oslavy

Slavnostní zasedání ASI dne 12.4. s předáváním medailí Leonarda da Vinci mělo velmi příznivý ohlas. Většina oceněných si udělení medaile velice váží, řada z nich to řekla ve svých vystoupeních a v osobním setkání s organizátory akce. Někteří zaslali své vyjádření emailem před slavností, či po ní, adresované prezidentu ASI:

Vážený pane prezidente,

Velice si vážím ocenění, které výbor Asociace strojních inženýrů udělil mému zemřelému manželovi Jiřímu Izerovi in memoriam. Jsem velice dojata, že i po 8 letech po odchodu mého manžela je mnoho odborníků, kteří i v dnešní uspěchané době vzpomínají na jeho práci a celoživotní dílo. S politováním Vám však oznamuji, že se slavnostního zasedání ASI, dne 12. dubna 2011 nemohu osobně zúčastnit. Navrhuji Vám proto, aby udělenou pamětní medaili za mne převzal na slavnostním zasedání bývalý žák mého manžela a také nejbližší dlouholetý spolupracovník, současný předseda ASI – klub Česká Třebová, pan doc.Ing. Jaromír Zelenka, CSc., který bude na tomto zasedání přítomen.

Marta Izerová, Č. Třebová

Vážený pane presidente,

Jsem Vám velice vděčný za pozvání na výroční schůzi ASI. Děkuji také za medaili, které si velice vážím. Bohužel se ze zdravotních důvodů nemohu dostavit osobně k jejímu převzetí, tak mě prosím omluvte. Zastoupí mě dcera, dr. Klára Bernášková.

Prof .Ing. Antonín Liška, CSc.

Děkuji Vám za pozvánku na setkání ASI a udělení ocenění in memoriam mému otci Prof. Ing. Jaromíru Slavíkovi. Velmi ráda se osobně zúčastním předání této ceny.

Olga Kleknerová, Brno

Vážený pane prezidente,

Dovolte, abych vyjádřil upřímnou radost nad rozhodnutím Asociace o udělení medaile za osobní přínos strojírenství. Velmi si vážím tohoto ocenění a chtěl bych Vás ujistit, že ve své nynější funkci budu pokračovat v záměru šíření dobrého jména českých obráběcích strojů nejen v českém kontextu, ale i v zahraničí.

Ing. Petr Zemánek, GŘ SST

Pane Daňku,

Musím ocenit Vámi organizované předávání medailí. Prostředí bylo příjemné, občerstvení chutné a celá akce velice slavnostní.

Helena Volopichová, klub ASI Plzeň

Zákaznické dny TAJMAC-ZPS představily špičkové stroje pro hi-tech obory

Výsledky společnosti TAJMAC-ZPS v probíhajícím hospodářském roce, který má ztlumit producent obráběcích center a víceřetěnových automatů od října do konce září, ukazují na znatelné oživení na světových trzích.

Ke konci března, tedy za první pololetí, tržby meziročně vzrostly o zhruba o 30% na celkový objem 500 milionů korun. Poprvé po krizi firma dosáhla kladného výsledku hospodaření. Růst poptávky je podle technického ředitele Radomíra Zbožíňka zřejmý ze strany automobilového průmyslu, energetického strojírenství, leteckého průmyslu a německých strojírenských firem. „Na našich tradičních trzích v Německu, Rakousku a Itálii se daří prodávat i špičkové stroje, které vyžadují investice okolo jednoho milionu eur. V tuzemsku nám pomáhá především energetika a na mimoevropských trzích vidíme potenciál v Indii a samozřejmě také v USA,“ řekl.

Známky oživení jsou vidět i na letošních Zákaznických dnech, akci, kterou firma každoročně pořádá pro své obchodní partnery - dodavatele a zákazníky a také pro ostatní návštěvníky. Letos ve svém areálu TAJMAC-ZPS (14. a 15. dubna) představil i několik strojů, seřízených pro zákazníky, které čekají na expedici. K nejzajímavějším patří stroj TMZ 642CNC pro švédského zákazníka SPECMA, který vyrábí hydraulické komponenty. Firma představuje i řadu sofistikovaných strojů, protože TAJMAC-ZPS i v době krize investoval do vývoje, aby udržel konkurenceschopnost a dokázal uspět i na náročném světovém trhu. Platí to například pro dodávky strojů pro ruské společnosti Volgaburmaš a Borintech, na kterých se vyrábějí vrtací hlavy pro vrtné soupravy na hledání ropy. „Stroje zapadají do portfolia hi-tech technologie, která se pro ruské zákazníky vyvíjela poměrně dlouho,“ dodal Radomír Zbožínek s tím, že investice do nových produktů a obnovy strojního vybavení by v době končící krize měly přinést firmě profit.

TAJMAC-ZPS se v době rostoucí poptávky potýká se sníženou kapacitou, ke které v době silné krize vedení firmy přistoupilo.

Zřejmý je rovněž tlak zákazníků na zkracování dodacích lhůt strojů. „Je to přitom paradox, protože současně máme dlouhé termíny od našich subdodavatelů, protože jim významně rostou objednávky. Hledáme cestu, jak situaci zvládnout. Na jedné straně se můžeme více předzásobit, což je však finančně náročné a na straně druhé můžeme akceptovat dodací lhůty subdodávek, což ale prodlužuje dodací lhůty naše,“ poznamenal dále generální ředitel Michele Tajariol a dodal, že zároveň platí, že rostou ceny téměř všech vstupů do výroby.

Hrozbu pro TAJMAC-ZPS představují i následky zeměřesení v Japonsku. Tamější firmy, od kterých TAJMAC-ZPS odebírá komponenty do svých strojů (například sofistikované řídicí systémy), zatím ujišťují, že své závazky splní a díly a systémy dodají podle dříve sjednaných harmonogramů. „Přes všechna ujištění hledáme i nouzová řešení pro případ, že by výrobci komponentů nemohli své závazky splnit. Předjednali jsme alternativní řešení s evropskými dodavateli, což má ale háček v tom, že ne vždy je možné alternativu použít a pokud použít půjdou, tak může nastat situace, že evropský výrobce bude vyprodán,“ uvedl technický ředitel.

Výrobní program TAJMAC-ZPS se skládá z vysoce výkonných obráběcích center a ze světového hlediska špičkových víceřetěnových automatů. Stroje se uplatňují v náročných průmyslových odvětvích na všech světových trzích a získaly si velmi dobrou pověst pro svoje vysoké technické parametry, přesnost a spolehlivost. S novou generací obráběcích strojů splňujících podmínky tzv. ekodesignu společnost TAJMAC-ZPS například pokročila v inovacích a vývoji natolik, že Svaz strojírenské technologie, jako spolupřítel Mezinárodního veletrhu obráběcích a tvářecích strojů IMT, udělil Zlatou medaili IMT 2010 vertikálnímu obráběcímu centru MCV 1800 Multi.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA ČLENŮ ASI

Ing. Karel Engliš, EURIng sedmdesátníkem

Dlouholetý člen hlavního výboru A.S.I. a přední český odborník v oblasti manipulace s materiálem Ing. Karel Engliš, se narodil 21. dubna 1941 v rodině právníka a podnikatele JUDr. Karla Engliše. Rodina žila ve Velké Tresné, kde otec vlastnil firmu. Zde v krásném údolí Českomoravské vysočiny, uprostřed lesů v blízkém sousedství Vířské přehrady prožil jubilat první část svého dětství. Dětství šťastného, kdy si jako mladý hoch oblíbil zdejší krajinu a přírodu a obdivoval stroje v továrně.

Další část jeho mládí proběhla po roku 1948 za změněné politické situace. Když otec v roce 1948 emigroval do Kanady, neměl to se svojí matkou v tehdejších poměrech lehké. Mohl se ve svém mládí opřít o morální autoritu svého děda, prof. Karla Engliše, i když ten také po únoru 1948 upadl v nemilost komunistické moci. Od svého vzoru, prof. Engliše, se naučil nevzdávat se a jít za svým cílem. V roce 1955 se přestěhoval s matkou do Prahy. Přestože měl zákaz studia na vyšších školách, vyučil se v roce 1959 soustružníkem v učilišti AŽKG Praha a zde také krátce pracoval. V období 1961 – 8 našel uplatnění jako jeřábový technik v Armabetonu Praha a při tom dokázal v r. 1965 vystudovat při zaměstnání Střední průmyslovou školu. Rovněž při zaměstnání se mu potom podařilo v roce 1972 vystudovat Strojní fakultu ČVUT v Praze s červeným diplomem. To již od roku 1968 pracoval jako konstruktér ve Stavebních strojích Praha. Splnil si svůj sen, když již od mládí chtěl být konstruktérem strojů. Ve stavebních strojích se vypracoval na vedoucího konstruktéra a vývojového pracovníka. V roce 1990 se osamostatnil a založil inženýrskou konstruktérskou kancelář.

Ing. Engliš je hrdý na svého dědu, prof. JUDr. Karla Engliše (1880 – 1961) a snaží se uchovat jeho památku a jeho odkaz. V době první republiky byl prof. JUDr. Karel Engliš známou a uznávanou osobností, národohospodářským odborníkem, ministrem financí a guvernérem Národní banky Českosloven-

ské. Uznávali ho jako hospodářského odborníka dva nejvýznamnější mužové 1. republiky – prezident T.G.Masaryk a ministerský předseda Antonín Švehla. Proto mohl své mimořádné znalosti z teorie peněz, měnových kurzů a emisí použít i v praxi. Během dvacátých a třicátých let se mu podařilo učinit z čl. měny jednu z nejstabilnějších ve světě. V ekonomické teorii budila pozornost jeho originální „teologická (národohospodářská) teorie“. Prof. Engliš byl v r. 1919 prvním rektorem nově založené Masarykovy univerzity v Brně. V letech 1947-48 byl rektorem Univerzity Karlovy, po únoru 1948 musel z funkce odejít a v padesátých letech musel opustit Prahu. Jeho dílo po roce 1989 bylo znovu objeveno a oceněno. V roce 1991 mu byl prezidentem Václavem Havlem in memoriam udělen Řád T.G.Masaryka III. třídy, za vynikající zásluhu o demokracii a lidská práva.

Jubilant, Ing. Karel Engliš v současné době řídí firmu Uniman Engliš, s.r.o., ve Velké Tresné na Vysočině. Firmu, kterou v roce 1995 zakládal jako podnik pro vývoj, konstrukci a výrobu ocelových konstrukcí a zdvihacích zařízení. Firmu restituoval po svém otci. Místo předchozích výrobních programů podniků Rudné doly a později Sigma Brno zavedl sofistikovanější specializaci - manipulační techniku a zařízení pro technické přístupy k výškovým pracím. Mohl zde využít svoji 30-ti letou praxi v oboru a své vynikající teoretické znalosti strojního inženýra. Firma si umí poradit s mnohatunovými břemeny. Je známá tím, že řeší specifické požadavky zákazníků, a to od návrhu až po dodávku. Na všech těchto zařízeních lze číst rukopis inženýra Engliše, který je nejen ředitelem, ale i hlavním projektantem. Firmě se daří i přes složitou situaci na trhu, držet zaměstnanost, vyváží do mnoha zemí Evropy, kooperuje s velkými podniky na dalším vývozu ve světě. V roce 2009 se stala Firmou roku kraje Vysočina.

Do dalších let přejeme jubilantovi pevně zdraví a další úspěchy konstruktérské a podnikatelské.

Hlavní výbor A.S.I.

Vaši práci umíme uchopit, zvednout,
překlopit, otočit či přenést...

Uniman Engliš s.r.o.

Firma Uniman Engliš s.r.o. byla založena v roce 1995 jako konstrukční a výrobní závod Ing. Karlem Englišem. Je zaměřena na výrobu strojních zařízení a ocelových konstrukcí, manipulačních zařízení, vyhrazených zdvihacích zařízení pro strojírenství, stavebnictví, logistiku a technické přístupy.

**Výrobce manipulační techniky
Jednodušeji - lépe**

KONTAKT

UNIMAN Engliš s.r.o.

Velké Tresné 56

592 65 Rovečné

Czech Republic

tel.: +420 566 574 111-2

fax.: +420 566 574 102

e-mail: uniman@uniman.cz

www.uniman.cz

Foto nahoře : Obrabeč kamenného monolitu

Fota na zadní straně : Manipulační zařízení na střeše výškové budovy

Jeřábová traverza, nosnost 60 t

